

Stor-Elvdal kommune
2481 Koppang

Sollia 19. mai 2011

Behov for oppsett av ny Åsbu, samt riving av den gamle.

Bakgrunn

Allmenningsrettene i Norge har dype historiske røtter, og regler om allmenningsbruk finnes i våre første nedskrevne lover. Sammen med odelsretten regnes allmenningsretten som et av våre eldste rettsinstitutt. Grunnlaget for allmenningene var de store områdene med skog og utmark som ikke ble benyttet eksklusivt av gårdbrukere i bygda, men som ble brukt i fellesskap, alt etter behov. Forvaltningen av statsallmenningene er blant annet regulert gjennom fjelloven av 1975. Det er kommunene som velger hvem som skal sitte i fjellstyrene. Fjellstyrenes virksomhet er hjemlet nettopp i denne loven, og er tillagt administrasjonen av bruksretter og lunende (herligheter) i statsallmenningene. I hovedtrekk omfatter dette **seterdrift, beiteretter, jakt, fangst og fiske.**

Fjellstyrene kan ansette Fjellopsyn, som har som primæroppgaver å administrere bruksrettene, ivareta bruksberettiges interesser i allmenningene og sørge for at statsallmenningene blir brukt på en best mulig måte som tar hensyn til naturvern- og friluftinteressene. Dette innebærer blant annet mye jobb i fjellet.

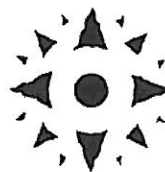
Når det gjelder behov for husvære i forbindelse med tilsyn av de bruksberettiges beitedyr på utmarksbeite, utøvelse av andre bruksretter og fjellstyrets ansattes jobb i fjellet, vil det i de aller fleste tilfeller være hensiktsmessig at et husvære disponeres av mer enn en bruker. Bakgrunnen for dette er at det ofte er flere brukere som har besetninger i de samme områdene, og ett husvære vil tilfredsstillende behovet for flere brukere. Dette vil også være hensiktsmessig løsninger for både fjellstyret og de bruksberettigede, da det vil forhindre problemer med en utvikling til private hytter i allmenningen, noe som på sikt kan være uheldig for utøvelse av bruksretter. Det er svært vanlig at fjellstyrer som har økonomi til det engasjerer seg for å sette opp hus til felles bruk.

Det har siden 1800-tallet stått ei gjeterbu på Lauvåsen i Statsallmenningen i Sollia. Den første Åsbua (da kalt Saubua) ble satt opp av gardbrukere i Øverdalen i Sollia. Den fungerte da som husvære i forbindelse med tilsyn av beitedyr, og utnyttelse av andre bruksretter på Statsallmenningene i Sollia. Dette var ei lafta tømmerbu. Bua ble etter hvert i så dårlig forfatning at den på 1950-tallet ble erstattet med ei Rasta lemrakke. For å sørge for at bua kunne bli brukt av både fjellstyrets ansatte samt alle med bruksretter (som forklart i forrige avsnitt), var det Sollia Fjellstyre som finansierte og stod for alle utgifter med bua. Denne bua hadde direkte sammenheng med stedbunden næring, primært gjeterbu og utnyttelse av bruksretter, samt husvære for fjellopsynet på jobb i fjellet. Den første Åsbua ble på samme tid "omdisponert" som uthus.

I 1992 var dette uthuset felleferdig, så det ble søkt om å få bygge opp nytt uthus, samt å rive det gamle. Dette ble godkjent av kommunen, og nytt uthus ble satt opp i 1993 / 1994. Det gamle uthuset (opprinnelig den første bua) ble revet.

Bruksberettigede slipper årlig ca 8000 sau og ca 100 storfe på Statsallmenningen i Sollia (tall fra 2010). Med et slikt stort antall beitedyr medfører det et stort behov for husvære i forbindelse med gjeting, sanking og tilsyn av beitedyr. I tillegg dekkes behovet for alle andre bruksretter, samt husvære for fjellstyrets ansatte.

Sollia Fjellstyre vedtok i 2000 å rive og erstatte lemrakka som ble satt opp på 50-tallet. Dette grunnet at bua var i dårlig forfatning, samt at den lå for værhardt til. Denne nye

Bruksberettigede slipper årlig ca 8000 sau og ca 100 storfe på Statsallmenningen i Sollia (tall fra 2010). Med et slikt stort antall beitedyr medfører det et stort behov for husvære i forbindelse med gjeting, sanking og tilsyn av beitedyr. I tillegg dekkes behovet for alle andre bruksretter, samt husvære for fjellstyrets ansatte.

Sollia Fjellstyre vedtok i 2000 å rive og erstatte lembrakka som ble satt opp på 50-tallet. Dette grunnet at bua var i dårlig forfatning, samt at den lå for værhardt til. Denne nye bua ville fortsatt ha direkte sammenheng med stedbunden næring, primært gjeterbu og utnyttelse av bruksretter, samt oppsynsbu. Det ville ikke medføre noen økt kapasitet enn det som var fra før, samt at bygningsmassen ville være akkurat den samme som før.

Som kommunen er kjent med, så er ikke papirene i orden rundt denne nye bua. Sollia Fjellstyre søker derfor på bakgrunn av dette, om å få bytte ut den gamle falleferdige bua med en ny, slik at den stedbundne næringen kan holdes i hevd. Det er viktig å se at tiltaket ikke medfører noen økning i bygningsmasse, da det er snakk om å bytte ut den gamle. Det blir heller ingen vesentlig økning i kapasitet. Fullstendig søknad fylt ut på byggeblanketter ligger vedlagt.

Mvh

Kristian Ingdal
Daglig leder /Fjelloppsyn
Sollia Fjellstyre
47462881

Vedlegg: Fullstendig søknad om tillatelse til tiltak